

नेपाल वायु सेवा निगम

प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, छैठौँ तहको खुल्ला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

१. प्रथम चरण : लिखित परीक्षा (Written Examination) (पूर्णाङ्क ३००)

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली		प्रश्न संख्या X अङ्क	समय
प्रथम	(क) सामान्य ज्ञान र बौद्धिक परीक्षण	१००	४०	वस्तुगत	बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQ)	७० प्रश्न x १ अङ्क	२ घण्टा १५ मिनेट
	(ख) अंग्रेजी भाषा क्षमता परीक्षण			विषयगत	छोटो उत्तर लामो उत्तर लामो उत्तर	१ प्रश्न X ५ अङ्क १ प्रश्न X १० अङ्क १ प्रश्न X १५ अङ्क	
द्वितीय	प्रशासन र व्यवस्थापन	१००	४०	विषयगत	छोटो उत्तर लामो उत्तर	४ प्रश्न X ५ अङ्क ८ प्रश्न X १० अङ्क	३ घण्टा
तृतीय	सेवा सम्बन्धी	१००	४०	विषयगत	छोटो उत्तर लामो उत्तर	४ प्रश्न X ५ अङ्क ८ प्रश्न X १० अङ्क	३ घण्टा

२. द्वितीय चरण : कम्प्युटर सीप परीक्षण र अन्तर्वार्ता (पूर्णाङ्क ६०)

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
(क) कम्प्युटर सीप परीक्षण	२०	प्रयोगात्मक	१५ मिनेट
(ख) व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता	४०	मौखिक	-

द्रष्टव्य :

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली, अंग्रेजी वा दुवै हुनेछ ।
- प्रथम, द्वितीय र तृतीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- लिखित परीक्षामा यथासम्भव पाठ्यक्रमका सबै एकाइबाट प्रश्नहरू सोधिनेछन् ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
- विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तर पुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषय वस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- यस भन्दा अगाडि लागू भएका माथि उल्लिखित सेवा/समूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ ।
- पाठ्यक्रम लागू मिति :- २०७९।०५।०४

नेपाल वायु सेवा निगम

प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, छैठौँ तहको खुल्ला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम-पत्र : सामान्य ज्ञान, बौद्धिक परीक्षण तथा अंग्रेजी भाषा क्षमता परीक्षण

समय- २ घण्टा १५ मिनेट ।

पूर्णाङ्क- १००

Section (A) – 50 Marks

1. सामान्य ज्ञान

(५०×१ = ५०अङ्क)

1.1 भूगोल सम्बन्धी (६ अङ्क)

1.1.1 विश्वको भूगोलको सामान्य जानकारी

1.1.2 नेपालको भूगोल (भौतिक, सामाजिक र आर्थिक)

- भौगोलिक अवस्था/स्वरूप: किसिम र विशेषताहरु
- प्राकृतिक स्रोतहरुको किसिम, स्थिति, महत्व र वर्तमान अवस्था
- भौगोलिक विविधता र जनजीवन
- नेपालमा पाइने हावापानीको किसिम र विशेषता

1.2 इतिहास र संस्कृति सम्बन्धी (५अङ्क)

1.2.1 विश्वका प्रमुख ऐतिहासिक घटनाहरु

1.2.2 नेपालको प्राचीन इतिहास (किराँतकाल, लिच्छविकाल र मल्लकाल) बारे सामान्य जानकारी

1.2.3 नेपालको आधुनिक इतिहास (सामाजिक, आर्थिक एवं राजनीतिक अवस्था)

1.2.4 प्रचलित प्रमुख धर्म, संस्कृति, जातजाति, भाषाभाषी, कला, साहित्य

1.3 नेपालको आर्थिक अवस्था (५अङ्क)

1.3.1 विकासका पूर्वाधारहरु- कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्यटन, यातायात, संचार, शिक्षा, स्वास्थ्य, विद्युत

1.3.2 योजनावद्ध विकासक्रम र चालु आवधिक योजनाको सामान्य जानकारी

1.4 नेपालको संवैधानिक विकासक्रम र नेपालको संविधान सम्बन्धी जानकारी (५अङ्क)

1.5 नेपालमा सार्वजनिक संस्थानको विकासक्रम र नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण सम्बन्धी जानकारी (५अङ्क)

1.6 नेपालमा हवाई यातायात तथा पर्यटन क्षेत्रको विकास बारे जानकारी (५अङ्क)

1.7 अन्तर्राष्ट्रिय नागरिक उड्डयन संगठन (ICAO), अन्तर्राष्ट्रिय हवाई यातायात संघ (IATA) र अन्य उड्डयन सम्बन्धी क्षेत्रीय संगठनबारे सामान्य जानकारी (४ अङ्क)

1.8 वातावरण, विज्ञान र प्रविधि सम्बन्धी (५ अङ्क)

1.8.1 पर्यावरण, दिगो विकास, वातावरण, प्रदूषण, जनसंख्या, शहरीकरण, जलवायु परिवर्तन र जैविक विविधता

1.8.2 विज्ञान र प्रविधिका महत्वपूर्ण उपलब्धिहरु बारे जानकारी

1.9 अन्तर्राष्ट्रिय मामिला तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ/सस्था सम्बन्धी जानकारी (५ अङ्क)

1.9.1 छिमेकी मुलुकहरूसँग नेपालको सम्बन्ध

1.9.2 विश्व व्यापार संगठन (WTO), विश्व बैङ्क (WB), अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोष (IMF) र एशियाली विकास बैंक (ADB) सम्बन्धी जानकारी

1.10 राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका समसामयिक घटना तथा नवीनतम गतिविधिहरु र महत्वपूर्ण व्यक्तित्व तथा विचारकहरु (५ अङ्क)

2. बौद्धिक परीक्षण (General Ability Test) (२०×१ =२०अङ्क)

2.1 Verbal Reasoning Test: (१५×१=१५अङ्क)

2.1.1 Comprehension, Vocabulary, Jumble words

2.1.2 Series, Analogy, Classification, Coding-Decoding, Matrix

2.1.3 Ranking Order Test, Direction and Distance Sense Test

2.1.4 Common Sense Test, Puzzle Test, Logical Reasoning

2.1.5 Assertion and Reason, Statement and Conclusions, Course of Action

2.1.6 Arithmetical Reasoning/Operation

2.1.7 Decimal and Fraction

2.1.8 Percentage, Ratio, Average

2.1.9 Profit and Loss, Time and work

2.1.10 Data interpretation, Data checking, Data sufficiency, Data verification

2.2 Non-verbal/Abstract Reasoning Test: (५×१ =५अङ्क)

2.2.1 Figure Series, Figure Analogy, Figure Classification

2.2.2 Figure Matrix, Pattern Completion/Finding, Grouping of identical figures,

2.2.3 Analytical Reasoning Test

2.2.4 Construction of Squares and Triangles, Figure Formation and Analysis, Rule Detection

2.2.5 Water images, Mirror images, Cubes and Dice, Venn-diagram

Section: B

English Language Competency Test (30 Marks)

1. Comprehension (1x5=5 Marks)

(Five questions will be asked based on the passage given.)

2. Essay writing (1x15=15 marks)

(Three topics will be given and the candidate should choose any one of them for essay writing.)

3. Business/Formal Letter or Application Writing (1x10=10 Marks)

नेपाल वायु सेवा निगम

प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, छैठौँ तहको खुल्ला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र:- प्रशासन र व्यवस्थापन

समय- ३ घण्टा

पूर्णाङ्क- १००

Section (A) – 50 Marks

१. सार्वजनिक प्रशासन (३x१०)= ३० अङ्क

१.१ सार्वजनिक प्रशासनको परिचय, उद्देश्य, कार्यक्षेत्र र नवीनतम अवधारणा

१.१.१ सार्वजनिक प्रशासनको संचालन विधिहरू

१.१.२ समन्वय : अर्थ, महत्व र समन्वयका तरिकाहरू

१.१.३ अधिकार प्रत्यायोजन र अधिकार निक्षेपण

१.२ सुपरिवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्यांकन

१.२.१ कर्मचारी प्रशासनका विविध पक्षहरू: नियुक्ति, बढुवा, तलब सुविधा, सुपरिवेक्षण, वृत्ति विकास,

१.२.२ कार्यक्षमता मूल्यांकन र अवकाश

१.२.३ नेपालको सार्वजनिक प्रशासनमा नेतृत्वको प्रकार, प्रवृत्ति र यसको भूमिका

१.२.४ प्रशासनिक उत्तरदायित्वको परिचय, किसिम र चुनौतीहरू

१.२.५ सार्वजनिक नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन र मूल्यांकनमा प्रशासनको भूमिका

१.२.६ सार्वजनिक प्रशासनमा निर्णय लिने प्रक्रिया

१.२.७ सार्वजनिक सेवाको अवधारणा, कार्य, विशेषता र भूमिका

१.२.८ नेपालका सार्वजनिक संस्थानहरूको स्थापनाको उद्देश्य, विद्यमान अवस्था, सम्भावना र चुनौतीहरू

१.२.९ सार्वजनिक सेवा प्रवाह र सार्वजनिक सेवा बढापत्र

२. संगठन (१x१०) +(२ x५) = २० अङ्क

२.१ संगठनको परिचय तथा संगठन गठनका आधारहरू

२.१.१ संगठनको विभिन्न स्वरूप (Flat, Vertical, Matrix, Dome bell)

२.१.२ संरचना: संगठनात्मक ढाँचा, संगठन निर्माण, संगठन विकास र परिवर्तन

२.२ संगठनका सिद्धान्तहरू

२.२.१ आदेशको एकात्मकता

२.२.२ नियन्त्रणको सिमा

२.२.३ पदशोपान

२.३ नेपालको सार्वजनिक क्षेत्रमा संगठनका सिद्धान्तहरूको प्रयोग

२.३.१ संगठनका केही प्रमुख पक्षहरू

२.३.२ संगठनात्मक व्यवहार

२.३.३ समूह गतिशिलता

- २.३.४ समूहगत कार्य
- २.३.५ जनशक्ति योजना
- २.३.६ संगठनात्मक प्रभावकारिता र प्रभाव पार्ने तत्वहरु

Section (B) – 50 Marks

३. व्यवस्थापन (३x१०)= ३० अङ्क

- ३.१ व्यवस्थापनको अवधारणा र आधारभूत सिद्धान्तहरु
- ३.२ व्यवस्थापनका विभिन्न प्रकार
 - ३.२.१ सहभागितामूलक
 - ३.२.२ नियन्त्रणात्मक
- ३.३ मानव श्रोत व्यवस्थापनका विविध आयाम तथा पक्षहरु
- ३.४ व्यवस्थापनमा निर्देशन, नियन्त्रण, समन्वय, निर्णय प्रक्रिया, उत्प्रेरणा र नेतृत्व सम्बन्धी जानकारी
- ३.५ कुशल व्यवस्थापकका कार्य र गुणहरु
- ३.६ व्यवस्थापकीय सीप र शैलीहरु
- ३.७ व्यवस्थापनका केही प्रमुख पक्षहरु
 - ३.७.१ कार्य सम्पादन व्यवस्थापन
 - ३.७.२ द्वन्द्व व्यवस्थापन
 - ३.७.३ तनाव व्यवस्थापन
 - ३.७.४ समय व्यवस्थापन
 - ३.७.५ प्रकोप व्यवस्थापन
 - ३.७.६ संकट व्यवस्थापन
 - ३.७.७ परिवर्तन व्यवस्थापन
 - ३.७.८ गुनासो व्यवस्थापन
 - ३.७.९ जनसम्पर्क व्यवस्थापन
- ३.८ औद्योगिक सम्बन्ध र सामुहिक सौदावाजी
- ३.९ वार्ता तथा सम्झौता गर्ने सीपहरु
- ३.१० व्यवस्थापन सूचना प्रणाली र यसको महत्व
- ३.११ आयोजना व्यवस्थापन

४. विविध (१x१०) +(२x५) = २० अङ्क

- ४.१ नेपालमा हवाइ यातायातको विकासक्रम, वर्तमान अवस्था, सम्भावना र चुनौतीहरु
- ४.२ नेपालवायुसेवा निगमको स्थापना, पृष्ठभूमि, कार्यक्षेत्र र वर्तमान स्थिति
- ४.३ नेपालवायुसेवा निगमको संगठनात्मक संरचना
- ४.४ नेपालको आर्थिक तथा सामाजिक विकासमा नेपाल वायुसेवा निगमको योगदान
- ४.५ संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय र नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणसंग नेपाल वायुसेवा निगमको सम्बन्ध
- ४.६ नेपालवायुसेवा निगमको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली
- ४.७ सार्वजनिक संस्थानको जनशक्ति व्यवस्थापनमा लोक सेवा आयोगको भूमिका
- ४.८ नैतिकता र सदाचार तथा नागरिक शिक्षा

नेपाल वायु सेवा निगम
प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, छैठौँ तहको खुल्ला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
तृतीय-पत्र : सेवा सम्बन्धी

समय- ३ घण्टा

पूर्णाङ्क- १००

खण्ड (क)

१. नागरिक उड्डयन सम्बन्धी (३x१०)= ३० अङ्क

- १.१ नेपालको हवाई क्षेत्रको ऐतिहासिक विकास क्रम र चुनौतीहरू
- १.२ नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको स्थापना, संगठनात्मक संरचना, कार्यक्षेत्र र पृष्ठभूमि
- १.३ नेपालमा हवाई यातायातको वर्तमान अवस्था, समस्या, समाधान र भावी सम्भावनाहरू
- १.४ अन्तर्राष्ट्रिय नागरिक उड्डयन (ICAO), अन्तर्राष्ट्रिय हवाई यातायात संघ (IATA) र अन्य उड्डयन सम्बद्ध क्षेत्रीय संगठन
- १.५ संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय र नेपाल वायुसेवा निगम बीचको अन्तर्सम्बन्ध
- १.६ खुल्ला आकाश नीतिको आवश्यकता र औचित्य तथा हालसम्म नेपाल सरकारले हवाई सेवा सम्बन्धमा गरेका द्विपक्षीय सम्झौता सम्बन्धी जानकारी
- १.७ नेपालको सामाजिक, आर्थिक र सांस्कृतिक क्षेत्रको विकासको सन्दर्भमा नेपाल वायुसेवा निगमको भूमिका
- १.८ नेपालको हवाई सुरक्षाको वर्तमान अवस्था

२. ऐन, नियम र नीति (१x१०) +(२ x५) = २० अङ्क

- २.१ नेपाल वायुसेवा निगम सम्बन्धी विद्यमान कानूनहरू
- २.२ मध्यस्थता ऐन, २०५५
- २.३ उपभोक्ता हित संरक्षण ऐन, २०५४
- २.४ लोक सेवा आयोग ऐन, २०६६ र लोक सेवा आयोग नियमावली, २०६७
- २.५ ट्रेड युनियन ऐन, २०४९
- २.६ सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४
- २.७ सुशासन (व्यवस्था तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ र सुशासन (व्यवस्था तथा सञ्चालन) नियमावली, २०६५
- २.८ सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४
- २.९ पर्यटन नीति, २०६५
- २.१० हवाई नीति, २०६३

खण्ड (ख)

३. आर्थिक प्रशासन (१x१०) +(२ x५) = २० अङ्क

- ३.१ आर्थिक प्रशासनको अर्थ, क्षेत्र, प्रमुख कार्य र महत्व
- ३.२ सार्वजनिक व्यवस्थापनमा आर्थिक प्रशासनको महत्व
- ३.३ बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, मूल्याङ्कन प्रक्रिया र बजेट चक्र

- ३.४ नेपालमा सार्वजनिक संस्थाको वित्तीय प्रणाली, अवस्था, समस्या र चुनौतीहरु
- ३.५ लेखा र लेखापरीक्षकको अर्थ, उद्देश्य र महत्व
- ३.६ बेरुजुका कारण र बेरुजु न्यूनीकरणका उपाय
- ३.७ नेपाल वायु सेवा निगमको आर्थिक प्रशासनका समस्या र चुनौतीहरु
- ३.८ आर्थिक विकासमा सार्वजनिक, निजी र सहकारी क्षेत्रको भूमिका

४. विकास प्रशासन (३x१०= ३० अङ्क)

- ४.१ विकास प्रशासनको अवधारणा र सिद्धान्त
- ४.२ नेपालमा विकास प्रशासनको सन्दर्भिकता, सम्भावना र चुनौतीहरु
- ४.३ विकास प्रशासन र विकास व्यवस्थापन बीचको अवधारणात्मक भिन्नता
- ४.४ योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन एवं मूल्याङ्कन प्रक्रिया
- ४.५ योजनावद्ध विकासको अवधारणा र चालु आवधिक योजना
- ४.६ विकासमा जनसहभागिताको महत्व
- ४.७ समावेशी, सन्तुलित तथा दिगो विकास
- ४.८ नेपालमा गरिवी र बेरोजगारीको विद्यमान अवस्था, समस्या र समाधानका उपायहरु
- ४.९ जलवायु परिवर्तन
- ४.१० नेपालमा पर्यटन विकासको अवस्था र पर्यटन प्रवर्द्धन सम्बन्धी रणनीतिहरु

कम्प्युटर सीप परीक्षण (Computer Skill Test)

तह ६ (प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, खुल्ला प्रतियोगिताको अन्तिम चरणमा लिइने कम्प्युटर सीप परीक्षण (Computer Skill Test) को पाठ्यक्रम

- 1 Windows Basic
 - 1.1 Introduction to Graphical User Interface
 - 1.2 Starting and shutting down windows
 - 1.3 Basic Windows Elements: Desktop, Taskbar, MS Excel, Recycle Bin etc.
 - 1.4 Concept of files and folders
 - 1.5 Searching files and folders
- 2 Word Processing/MS Word/Power point
 - 2.1 Creating, saving and opening documents
 - 2.2 Typing in Devanagari and English
 - 2.3 Text formatting (font, size, color, underline, italic, bold etc.) and paragraph formation, indentation, spacing
 - 2.4 Inserting header, footer, page number
 - 2.5 Page setting (Margin, page size orientation), previewing and printing of documents
 - 2.6 Power point

प्रयोगात्मक परीक्षा योजना (Practical Examination Scheme)

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	विषयवस्तु	अङ्क	समय
कम्प्युटर सीप परीक्षण	२०	प्रयोगात्मक	Devanagari Typing	७.५	५ मिनेट
			English Typing	७.५	५ मिनेट
			Windows basic, MS word and Power point	५	५ मिनेट